

KESKKONNAAMET

Marina Minerals OÜ
caspar@minerals.ee

19.02.2024 nr DM-126206-6

Rabaküla liivakarjääri keskkonnaloa taotluse menetluse peatamine

Austatud Caspar Rüütel

Marina Minerals OÜ (registrikood 11349875, Jalgpalli tn 21, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 20.10.2023 Rabaküla liivakarjääri mäeeraldise maavara kaevandamise keskkonnaloa (edaspidi *kaevandamisluba*) taotluse (registreeritud Keskkonnaameti süsteemis KOTKAS 20.10.2023 dokumendina nr M-126206 -1).

Taotlus võeti menetlusse 16.11.2022 kirjaga nr DM-126206-3.

Rabaküla liivakarjääri mäeeraldis asub Pärnu maakonnas, Saarde vallas, Rabaküla külas riigi omandisse kuuluval katastriüksusel Surju metskond 1. Riigile kuuluva katastriüksuse riigivara valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Mäeeraldise pindala on 16,60 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 16,60 ha. Taotletav mäeeraldis hõlmab täielikult Rabaküla liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 1019) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 1 plokki ja täiteliiva aktiivse tarbevaru 2 plokki.

Keskkonnaamet 16.11.2022 kirjaga DM-126206-4 edastas kaevandamisloa taotluse Saarde Vallavalitsusele seisukoha/arvamuse saamiseks.

Saarde Vallavolikogu 21.12.2023 otsusega nr 1-3/115 nõustus Marina Minerals OÜ-le (registrikood 11349875) kaevandamisloa andmisega Saarde vallas Rabakülas Rabaküla liivakarjääris maavara kaevandamiseks.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium esitas 17.12.2023 Keskkonnaametile Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi asukoha määramine“ trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas planeeringulahenduse, keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande, Natura hindamise aruande ja Natura hüvitusmeetmete kava kooskõlastamiseks. Keskkonnaamet kooskõlastas kõnealuse planeeringu 17.01.2024[1].

Rail Baltic raudteetrassi rajamiseks kehtestas riigihalduse minister veebruaris 2018. a Harju, Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringud „Rail Baltic raudtee trassi asukoha määramine.“ Pärnu maakonnaplaneeringu ja KSH (menetluse uuendamise) eesmärgiks on leida Rail Baltic raudtee trassile asukoht Riigikohtu otsuse[2] alusel tühistatud trassilõikudes 3A, 4A ja 4H. Pärnu maakonnaplaneeringu uuendamist ja KSH läbiviimist korraldab Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Pärnu maakonnaplaneeringu kehtestab riigihalduse minister

käskkirjaga. Pärnu maakonnaplaneeringu ja KSH menetlust uuendatakse planeeringualal, mis paikneb Pärnu maakonnas Pärnu linna ning Saarde ja Häädemeeste valdade territooriumil. Planeerimisprotsessis töötati välja kuus alternatiivi, mille mõjusid hinnati ja mida omavahel võrreldi. Eelistatuimaks osutunud sinine-kollane-roosa trassialternatiivile koostati planeeringulahendus ja hinnati kaasnevaid mõjusid.

Maakonnaplaneeringu KSH raames koostatud Natura asjakohane hindamine jõudis järeldustele:

1. Sõltumata valitavast trassivariandist kaasneb Rail Baltic raudtee projekti elluviimisega leevendamatu negatiivne mõju metsise asurkonnale Luitemaa linnualal. Suurim ja olulisim, leevendamatu oluline ebasoodne mõju, on sidususe kadumise oht metsise asurkonnale Luitemaa linnualal barjääriefekti tõttu. Toimub metsise elupaikade killustamine ja läbi selle võimalik asurkonna leviala vähenemine. Metsise ja tema elupaikade kaitse on Luitemaa linnuala kaitse-eesmärk.
2. Metsise asurkonna terviklikkuse ja sidususe tagamiseks tuleb jätkata Natura hindamist erandi seadmise etapiga ning kaaluda asendus- ehk hüvitusmeetmeid.
3. Hüvitusmeetmete kava näeb ette: püsielupaikade moodustamine metsise elupaikade kaitseks ja nende alade määramine Natura 2000 võrgustiku osana; kaitstavatel aladel metsise kaitse tõhustamiseks tsoneeringu muutmine; metsise elupaikade taastamisega seotud tegevused, hüvitusmeetmete rakendamise seire ning tulemuste hindamine; täiendavad kava toetavad tegevused. Hüvitusmeetmete kavaga on ette nähtud moodustada 11 uut metsise püsielupaika kogupindalaga 4371 ha (koos laiendustega 5316 ha). Hüvitusmeetmete kavaga on ette nähtud teostada metsise seiret iga-aastaselt enne meetmete rakendamist ja kuni 10 aastasel perioodil pärast hüvitusmeetmete elluviimist. Meetmed on tulemuslikud, kui Luitemaal mängib vähemalt 50% kukkede arvust ehk 20 kukke.
4. Lisaks hüvitusmeetmetele nähakse ette hüvitusmeetmete paketti toetavad tegevused, mis aitavad vähendada võimalust, et metsise seire põhjal hüvitusmeetmed ei osutu piisavalt tõhusaks ja vajalik on hakata otsima täiendavaid hüvitusalasid.
5. Toetava tegevusena on eksperdid pidanud ka vajalikuks, et **Rabaküla siduskoridoris** peatatakse metsise seireperioodi lõpuni raadamine, lage- ja turberaied. Pärast hüvitusmeetmete seireperioodi lõppu tuleb sellel alal erinevate arendustegevuste ja majandustegevuse kavandamisel igakordselt hinnata mõju muuhulgas metsisele ning kõik tegevused kooskõlastada Keskkonnaametiga. Rabaküla siduskoridor hõlmab Mättaraba ümbruse, mis jääb Rail Baltic raudtee ja Valga-Uulu maantee vahelisele alale, ning Jaamaküla püsielupaigast edelasse jäävaid metsa-alasid.
6. Toetava tegevusena on eksperdid pidanud ka vajalikuks, et kaitsealade ja püsielupaikade ümber olevatel puhveraladel ehk hüvitusaladel ja hüvitusalade jaoks tähtsatel astmelaudadel (3 km metsisemängude keskkohast) hoiduda tegevustest, mille tulemusel väheneb metsamaa pind ja kaasneb täiendavate häiringute tekkimine. Nendel aladel tuleb erinevate arendustegevuste ja majandustegevuse kavandamisel igakordselt hinnata mõju metsisele ning kõik tegevused kooskõlastada Keskkonnaametiga.

Maakonnaplaneeringus nähakse metsise soodsa seisundi tagamiseks ette:

1. Metsise hüvitusmeetmete rakendamine vastavalt hüvitusmeetme kavale.
2. Kaitsealade ja püsielupaikade ümber olevas nn puhveralas ehk hüvitusaladel ja

hüvituslalade jaoks tähtsal astmelauladel asuvate mängude keskosast 3 km raadiusesse metsise põhilisele elupaigakasutuslale jäävatel sidusal metsamassiivide aladel erinevate arendustegevuste ja majandustegevuse kavandamisel igakordselt mõju hindamine.

3. Lutemaa ja Kikepera-Soomaa metsiseasurkondade sidususe tagamiseks Rabaküla siduskoridoris Rabaküla mängust (ja hüvitusmeetmete pakettis ette nähtud Rabaküla kavandatavast püsielupaigast) idapoolle jääva tervikliku metsala säilitamiseks pole lubatud raadamine, lage- ja turberaied hüvitusmeetmete kavas toodud hüvitusmeetmete seireperioodi lõpuni Mättaraba ümbruses, mis jääb Rail Baltic raudtee ja Valga-Uulu maantee vahelisele alale, ning Jaamaküla püsielupaigast edelasse jäävatel metsa-aladel. Pärast hüvitusmeetmete seireperioodi lõppu tuleb sellel alal erinevate arendustegevuste ja majandustegevuse kavandamisel igakordselt hinnata mõju muuhulgas metsisele.

Menetluse ajal on selgunud, et Rabaküla liivakarjääri mäeeraldis kattub terves ulatuses uuendatava Pärnu maakonnaplaneeringu kohaselt Rabaküla siduskoridoriga. Eeltoodu kohaselt on Rabaküla siduskoridoris seireperioodi lõpuni keelatud raadamine, lage- ja turberaied. Keelatud tegevused hõlmavad seega ka kaevandamistegevust. Hetkel on pooleli uuendatava Pärnu maakonnaplaneeringu koostamine. Vaatamata sellele on oluline, et kuni planeeringu kehtestamiseni maakonnaplaneeringus ette nähtud hüvitusmeetmete alad säiliks valitud kujul, et oleks tagatud meetmete toimivus. Seega kuni maakonnaplaneeringu kehtestamiseni on Keskkonnaamet otsustanud vajadusel peatada kõik Keskkonnaameti pädevusse jäävad planeeringulahendust oluliselt mõjutatavad loamenetlused.

Vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 52 lõikele 2 otsustatakse kaevandamisloa andmine aasta jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates, kui seadusega ei ole sätestatud teisiti.

Vastavalt MaaPS § 52 lõikele 3 võib Keskkonnaamet pikendada käesoleva paragrahvi lõikes sätestatud tähtaega, kui ilmnevad asjaolud, mis ei võimalda loa andmise otsustamist selle tähtaja jooksul.

Haldusmenetluse seaduse § 41 sätestab, et kui haldusakti või toimingut ei ole võimalik anda või sooritada ettenähtud tähtaja jooksul, peab haldusorgan viivitusega tegema teatavaks haldusakti andmise või toimingu sooritamise tõenäolise aja ning näitama ettenähtud tähtajast mittekinnipidamise põhjust.

Toetudes haldusmenetluse seaduse § 41 ja võttes arvesse eelnevat, peatab Keskkonnaamet Rabaküla liivakarjääri keskkonnaval taotluse menetluse kuni Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine” uuendamine trassilõikude 3A, 4A ja 4H osas kehtestamiseni.

Juhime tähelepanu, et Pärnu maakonnaplaneeringu „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine” materjalidega saavad tutvuda ja nende kohta arvamus avaldada kõik planeeringust huvitatud ja mõjutatud isikud. Maakonnaplaneeringu avalikustamine (avalik väljapanek ja avalikud arutelud) toimub 2024. aasta esimeses pooles.

Uuendatava maakonnaplaneeringu menetlusega saab tutvuda aadressil:

<https://www.agri.ee/parnu-maakonnaplaneeringu-rail-baltic-raudtee-trassi-koridori-asukoha-maaramine-ja-keskkonnaamoju>

[1] Keskkonnaameti 17.01.2024 kirjaga nr 6-5/23/25292-3

[2] Riigikohtu 2020. a 19. mail asjas nr 3-18-529 tehtud otsusega tühistati riigihalduse ministri kehtestatud Pärnu maakonnaplaneering „Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ trassilõikudes 3A, 4A ja 4H.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Põllumajandus- ja Toiduamet, Riigimetsa Majandamise Keskus, Saarde
Vallavalitsus

Aare Mark 5064227
Aare.Mark@keskkonnaamet.ee